MĚSÍČNÍK OBECNÍHO ÚŘADU KARLE

KARELSKÝ DNEŠEK

ROČNÍK 1 | ČÍSLO 8/2003 | VYCHÁZÍ DNE 29.8.2003

PRŮBĚH LETOŠNÍCH ŽNÍ

AKTUÁLNÍ ZPRAVODAJSTVÍ

O příspěvek do našeho zpravodaje jsme poprosili pana **ing. ANTONÍNA HURYCHA**. Jménem redakční rady moc děkujeme, že v letním shonu našel chvilku, aby nás informoval o průběhu letošních žní a zemědělských pracích v našem zemědělském družstvu.

Každý hospodářský rok na poli je zvláštní; něčím jiným, něčím novým. To se pak projeví v konečných výsledcích. Některý rok je objemný, naroste spousta hmoty. Louky, jetele, jsou obdařeny dostatkem vláhy a rostou, ale některý rok je jiný v tom, že je generativní a že se rostliny více soustřeďují na tvorbu plodů, semen, zrna, délku klasů, větších zrn. A to je ten letošní.

Něčím nový letošní rok je. Napětím, napětím od chvíle, kdy jsme se poprvé dozvěděli, že na Moravě bezesněhovou tvrdou zimou jsou ovlivněny ozimé ječmeny, ozimé pšenice i řepky a hynou. Okamžitě jsme tyto informace přenesli do našich podmínek a od února jsme žili v obavách, jak u nás přezimování dopadne. A skutečně obavy se potvrdily. Na Moravě z 80 % se plochy pšenice zaorávaly, u nás, v našich podmínkách ze 450 ha ozimých pšenic se plných 150 ha zaoralo (takže jedna třetina). Napětí ale pokračovalo: zrušili nám Znojmii, firmu, která zpracovávala hrášek na zeleno, který již po 10 let pěstujeme a Znojmii dodáváme. Museli jsme plánovanou plochu zrušit a nasít náhradní plodiny. Je to veliká finanční újma pro naše zemědělské družstvo. Pak přišly koncem května a začátkem června velké bouře spojené s krupobitím a ničivým účinkem na rostliny i půdu, která se živinami odplavovala.

Řepka z poloviny zničená, u kmínu ty nejcennější vrcholové bohaté květy ulámány a další části rostlin těžce poškozeny. Listy u kukuřice rozbité, také klasy u ovsa a u jarní pšenice se nemohly z listů dostat. Len přesekaný ve stonku, těžce se vyvíjel. No a sucho! Žně před námi, sklizeň. Přede žněmi jsem informoval vedení družstva, že sklizeň kmínu a obilovin by mohla být zachována v té výši v jaké poslední léta sklízíme. A skutečně u některých obilovin byla ještě lepší. Regenerační schopnost rostlin je obdivuhodná. Prázdnější místa u ozimých pšenic rostliny vyplnily zmnožením odnoží – napočítali jsme až 15 odnoží, které s hlavním stéblem byly rovnocenné svou délkou klasů, množstvím a velikostí zrna. To posilovalo naději, že sklizeň obilí bude dobrá.

... dokončení na str. 2

OBSAH SRPNOVÉHO ČÍSLA

Strana 2
PROČ?
Informace VHOS o kvalitě pitné vody,
Žně - dokončení článku
Strana 3
A LÉTA BĚŽÍ - dnes paní Františka Janderová,
Vzácná návštěva
Zářijové pranostiky
Kultura
Strana 4
Co uvádí kronika Karlsbrunn, Fotogalerie

Příští číslo vyjde 30.9.2003

NEZAMĚSTNANOST K 31.7.2003

Obec	počet	%
Vendolí	67	15,06
Karle	27	13,64
Koclířov	53	15,14
Hradec n. Sv.	136	15,67
Kam. Horka	29	21,32
Svitavy	1251	13,66
Okres Svitavy	6311	12,21

Údaje poskytl ÚP ve Svitavách

POZVÁNKA

Zveme všechny děti na stezku odvahy v pátek 29.8.2003.

Přijďte se všechny rozloučit s letošními prázdninami, v pátek ve 20.hodin, sraz u hospody. Pro všechny odvážné" nebojsy" je připravena sladká odměna. Mladší děti zveme v doprovodu svých rodičů.

Ilona Bukáčková
kulturní komise

Oznámení z farnosti

Mše svatá s místním kostele bude sloužena P. Štorkem, v neděli 31.srpna.2003 ve 14.00 hod.

PROČ?

Všichni to známe ze života. Když začne človíček rozum brát, ptá se „co to je?“. Brzy mu ale označení věcí a jevů nestačí a snaží se dopátrat? „proč to je“. Někdy stačí jednoduchá odpověď, někdy musí dospělý hluboko zapátrat ve svých vědomostech či dokonce v chytrých knížkách, aby malému zvídavci odpověděl. Jsou ale chvíle, kdy i dospělý člověk odpověď nezná a neví, co na tak zdánlivě jednoduchou otázku „proč“ říci. V této situaci jsem byla během měsíce srpna hned dvakrát

V horkých letních dnech mají naše děti k dispozici nafukovací bazén, který prázdninovému počtu mrňousků je dostačující. Jaké bylo ale naše zděšení, když jsme po třech dnech volna přišli na zahradu u budovy a bazén byl potrhaný a kusy se válely po trávě kolem.

Zničený byl nejenom vrchní díl, ale i spodní. Z dětských pusinek nevinné „proč“ znělo pro moje uši hrozně. „Kdo a proč?“. Neuměla jsem dětem odpovědět. Bazén opravit již nešel, třiceticentimetrové vytrhané díry a spousta děr okolo, na opravu to prostě nebylo. Léto ale ještě nekončí, tak jsme si s dětmi pořídily bazén nový. Děti se střídaly v nafukování pumpou, s nadšením pomáhaly s hadicí na napuštění a během chvilky se ze zahrady ozýval křik spokojených dětí. Mně se ale hlavou honila stále stejná otázka „proč?“. Proč by dětem někdo chtěl kazit radost. Vždyť cesta autobusem a vstupné na koupaliště, pokud bychom jezdili za vodou, je záležitost finančně náročná a bazén na zahradě, byť pouze nafukovací, je ideální řešení. A tak si děti užívaly nového bazénu, který byl dokonce větší, než původní zničený.

Také druhý den si děti připravily plavky, ručníčky, krém na opalování a už se těšily na vodu. Při výstupu na schodiště se mi až dech zatajil. Vrchní část nového bazénu byla zborcená. Asi jsme včera málo pumpovali. Ale při dopouštění vzduchu jsme objevily příčinu ucházení. Bazén byl na několika místech opět poškozený, propíchaný. Posloužil nám pouze na jeden den a druhého dne se „nedožil“. Děti byly zklamané a ve mně se mísily pocity vzteku a lítosti. A byla jsem během pár dnů opět v situaci, kdy jsem svým svěřeným dětem nedokázala odpovědět na otázku „proč?“.

NEVÍTE TO NÁHODOU NĚKDO Z VÁS, VÁŽENÍ ČTENÁŘI - PROČ?

za děti mateřské školy
Jana Samková

ZNĚ

... pokračování ze str. 1

Jedině řepka se s počasím nevyrovnala, nasadila po poškození postranní výhony, které kvetly, ale nestihly dozrát, na ni už žádná agrotechnická opatření nepůsobila. Škody na obilninách krupobitím byly spočítány Českou pojišťovnou v průměru kolem 10 %, to znamená, že agronomický výnos na poli byl 55 q z 1 ha, protože skutečně jsme sklízeli 48,7 q/ha. Z toho pšenice ozimé 47,4 q/ha, pšenice jarní 57,4 q/ha, ječmene jarního 47,5 q/ha a ovsa 54,6 q/ha. A přitom žně rychlé, se zrnem suchým s velmi dobrou kvalitou – potravinářskou u pšenic, sladovnickou u jarních ječmenů. U kmínu přes poškození se sklízelo přes 10 q/ha.

Začali jsme se uklidňovat. Potřebujeme to, čeká nás ukončení hospodářského roku na poli; ještě mnoho práce. Potřebujeme ještě sklízet: na poli dozrává 166 ha kukuřice na siláž, dozrává a také se připravuje na sklizeň plocha jetele červeného, kterého jsme pro sklizeň uhájili plných 100 ha. Nádherně kvetl, stejnoměrně dozrává. Rosí 67 ha lnu, ale také potřebujeme připravovat podmínky příštímu roku! Dobře zasít, dobře pohnojit, dobře zaorat.

Budeme přebírat 31. srpna při slavnosti dožínek, dožínkový věnec, velmi rádi. Je v něm všechno: obavy z růstu, obavy ze sklizně, ale také naděje. A hlavně poděkování všem, kteří se o dobrou úrodu i sklizeň přičiňují

Poděkování všem!

INFORMACE VHOS
o kvalitě pitné vody

V souvislosti s některými novými skutečnostmi, které se týkají kvality pitné vody dodávané do skupinového vodovodu Svitavy, podává provozovatel vodovodu VHOS,a.s. touto cestou odběratelům stručnou informaci o této často diskutované problematice.

Zásobování skupinového vodovodu Svitavy (Svitavy, Vendolí, Karle, Ostrý Kámen, Javorník, Kamenná Horka, Koclířov a Hřebeč) pitnou vodou je zajišťováno z vodních zdrojů v prameništích Lány a Olomoucká, které lze z hlediska kvality odebírané vody hodnotit velmi kladně. Jakost surové vody jímané ze zdrojů a jakost vody na různých místech vodovodní sítě je sledována v rámci pravidelných odběrů a analýz kontrolních vzorků. Na základě dlouhodobého monitoringu jakosti dodávané vody lze konstatovat, že kvalita pitné vody, kterou je zásoben skupinový vodovod je stabilní a v širokém rozsahu hodnocených ukazatelů vyhovuje limitům vyhl. Ministerstva zdravotnictví č.376/2000 Sb. o požadavcích na pitnou vodu. Jedinou výjimkou je pouze ukazatel dusičnany, kde jsou dlouhodobě zaznamenávány hodnoty na hranici mezní hodnoty tohoto ukazatele tj. 50 mg/l. Výjimečně dochází i k překročení této hodnoty.

Zajištění dodávky vody pro skupinový vodovod Svitavy v požadované kvalitě je dlouhodobou snahou provozovatele a vlastníků sdružených ve skupinovém vodovodu. V současné době byl zpracován a projednán návrh na zajištění vody o vyhovující kvalitě z níže položené zvodně, než je nyní využívaná, s nižším obsahem dusičnanů, a to vybudováním průzkumně–jímacích vrtů u současných zdrojů Olomoucká a Lány. Voda by měla být odebírána z hloubek přibližně 200m proti stávajícím z hloubek okolo 100m. Průzkumné práce byly zahájeny v měsíci srpnu letošního roku. V případě, že bude průzkum úspěšný a prokáže dostatečnou vydatnost a kvalitu těchto zdrojů, budou nové vrty zprovozněny v roce 2005. Realizací tohoto záměru by mělo být dosaženo – po smíchání vody odebírané ze stávajících a nových vrtů – výrazné snížení obsahu dusičnanů v pitné vodě.

Vzhledem k tomu, že provedení nápravných opatření je dlouhodobější záležitostí a s ohledem na skutečnost, že povolený limit pro dusičnany je překračován pouze v akceptovatelné míře, udělila Krajská hygienická stanice Pardubického kraje, územní pracoviště Svitavy výjimku pro užívání této vody na dobu časově omezenou, a to do 31.12.2005.

Z hodnocení rizika užívání vody s vyšším obsahem dusičnanů, které zpracoval Zdravotní ústav se sídlem v Pardubicích, pobočka Svitavy v úvodu letošního roku vyplývá, že z hlediska zdravotního stavu obyvatel nevyplývá ze zjištěných hodnot žádné reálné riziko. Přesto se doporučuje omezení spotřeby pitné vody u těhotných žen a malých dětí do 3 let věku. Příslušná zpráva je v plném znění k dispozici na obecním úřadě a na provozu VHOS,a.s. ve Svitavách – Lačnově, ul. Zadní 3 u pana Hurycha a Zobače, tel. 461 535 234. Provozovatel na základě této studie zpracoval souhrnnou informaci pro spotřebitele, která zahrnuje obecnou charakteristiku dodávané vody, specifikuje příčiny nadlimitního obsahu dusičnanů a míru překračování stanovených limitů, obsahuje hodnocení zdravotního rizika, doporučení spotřebitelům a specifikaci plánovaných opatření pro zlepšení daného stavu. Tato souhrnná informace je k dispozici rovněž na obecním úřadě a na provozu VHOS.

Jak vyplývá z uvedených skutečností, je zajištění vyhovující kvality vody pro celý skupinový vodovod Svitavy jedním z prioritních zájmů vlastníků i provozovatele vodovodu.

(Ing. Kolaříková, VHOS)

REDAKČNÍ RADA PŘEJE VŠEM DĚTEM A STUDENTŮM ÚSPĚŠNÉ VYKROČENÍ DO NOVÉHO ŠKOLNÍHO ROKU 2003/2004

VZÁCNÁ NÁVŠTĚVA

V měsíci srpnu v letošním roce navštívila své bývalé bydliště paní Martha Appel, rozená Martha Fohler, s jedním ze svých čtyř dětí: synem Robertem. Své dětství prožila u svých prarodičů a své tety v domě č. 87, nyní žije v Múhldorfu u Mnichova. O dějiny a život naší obce se velmi zajímá i ve svém pokročilém věku, již sedm let se učí česky. Oživila si své vzpomínky na dětství a mládí, navštívila známá místa i okolní vesnice a města. Na prvním snímku ve svých sedmnácti letech, na druhém snímku se svým synem na návštěvě na obecním úřadě s panem starostou.

Dana Pavlišová

TRSTĚNICKÉ DIVADELNÍ LÉTO

Zveme všechny příznivce trstěnického divadelního souboru „Vojnarka" na divadelní představení hry Lad. Stroupežnického : Naši furianti

Režie: Áda Hurych

Sobota 30.srpna 2003. v 19.30hod

Neděle 31. srpna 2003 v 16.00 hod a 19.30 hod

Vstupné: odpolední přestavení 70,– Kč a večerní 50,–Kč

KULTURA

DALŠÍ PROGRAM

Neděle 31.8.2003.

–09.00 hod dožínková mše svatá

–13.00 hod dožínkový průvod od Obecního úřadu v Trstěnici

–14.00 hod hlavní program v kulturním areálu za školou.

(Vystoupí slovácká krojovaná dechovka Sobuláci, mažoretky z Moravské Třebové, připraveny jsou projížďky v kočárech a starých chevroletech).

A LÉTA BĚŽÍ ....

V tomto měsíci oslavila pěkné kulaté výročí paní **Františka Janderová** z Karle, která v naší obci prožila téměř celý svůj život. Narodila se v roce 1933 ve Věstínku u Vírské přehrady v zemědělské rodině. Její tatínek také kopal uhlí. Měli 10 dětí, 8 dcer a d 2 syny. Na základní školu začala chodit ve Věstínku a později, po nastěhování do Karle, ji dokončila v Karli. Jak to dřív bývalo, hned po škole musela pomáhat rodičům v zemědělství a u této práce zůstala po celý život (později v zemědělském družstvu).

V roce 1950 se vdala za kováře, pana Janderu z Brlenky. Nejprve mladí manželé bydleli u rodičů, kde se jim narodil první syn, později pronajali domek na „Fajmonce". Druhý syn se jim narodil již v domě, který si společně koupili a ve kterém žije dodnes s rodinou svého mladšího syna Petra. Má velikou radost z vnuček, které babičku mají rády. Naposledy ji potěšily písničkou k jejím narozeninám, ale také jí dělají radost tím, jak jsou šikovné ve škole.

Paní Janderová je i ve svém věku velmi pracovitá, baví jí práce na zahradě. Ráda by četla knihy, ale poslední dva roky má potíže se slábnoucím zrakem, tak spíše poslouchá rádio a televizi. Dodnes jí baví práce u dobytka a zemědělských zvířat, která naplňovala celý její život.

Je hezké, když starý člověk nezůstane na sklonku života sám, ale je obklopen svými blízkými, se kterými si mohou být vzájemně prospěšní.

Přejeme paní Janderové do dalších let hodně spokojenosti a pevné zdraví .

P.C.

ZÁŘIJOVÉ PRANOSTIKY

1. září
Svatý Jiljí jasný, bude podzim krásný.

2. září
Na Štěpána krále je léta namále.

8. září
Jaké počasí na Narození Panny Marie, takové potrvá čtyři neděle.

14. září
Po svatém Kříži, podzim se blíží.

15. září
Od Panny Marie Sedmibolestné teplota rychleji poklesne.

16. září
Svatá Ludmila deštěm obmyla.

21. září
Pohoda o svatém Matouši čtyři týdny se neruší.

23. září
Svatá Teklička maluje jablíčka.

26. září
Na svatého Cypriána chladno bývá často z rána.

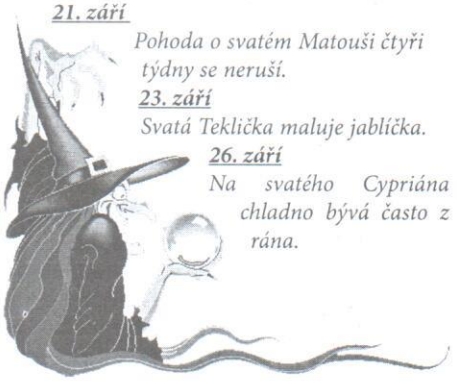

Co uvádí kronika Karlsbrunn

Náš kostel

Po osídlení naší vznikající vlasti ve 13. století byly následně brzy postaveny větší fary, kterými byly také okolní obce spravovány. Tak již bylo zmíněno v roce 1340 karelské fary s filiálkou v Květné, patřila k poličskému děkanátu.

Kostel byl postaven ve 14. století v gotickém stylu. Při restaurování v roce 1821 obdržel barokní vybavení.

V roce 1874 byl zkrášlen a vymalován vnitřek kostela, věž byla nově pokryta a opatřena novým křížem.

Kostel stojí uprostřed vesnice na malém návrší, obklopen hřbitovem a uzavřen hřbitovní zdí se třemi příchody.

Krásná cibulovitá věž přečnívá všechny domy a zdraví již zdálky, je jedno, ze které strany se do Karle přichází.

Jde-li se z horního konce ke kostelu, vedou schody nahoru k velké bráně hřbitova. Tam hned vedle napravo je památník našim padlým, pomník válce, vlevo je kříž. Uvnitř hřbitovní zdi je márnice, kde jsou uschovány potřeby pro pohřeb.

Vpředu vedle prostoru pro kúr, byl vchod pro chlapce krytý malým závětřím. Ve středu dlouhé strany kostela se nacházel malý nebo „postranní" vchod – opět se zastřešeným závětřím. Dole pod věží byl velký hlavní vchod. Stranou vedly schody přímo na kúr s varhanami – místo pro zpěváky, muzikanty a muže; dále vedly schody na věž ke zvonům.

Nádherný hlavní oltář zdobí tři velké krásné sochy svatých: uprostřed náš patron kostela – svatý Bartoloměj, vlevo svatý Petr, vpravo svatý Pavel.

V prostoru kúru, stranou od hlavního oltáře, stávala vždy křtitelnice s vyobrazením křtu Ježíše Johannesem.

Před lavicemi pro dospělé se nacházel na každé postranní zdi jeden oltář; na jedné straně oltář Panny Marie s krásným obrazem Matky boží a postavami svatých Joachima a Anny, rodičů Matky boží. Naproti na oltáři Srdce Ježíšova stojí vedle sochy Krista nalevo a napravo slovanští věrozvěstové Cyril a Metoděj. Tam, kde dříve stál oltář Matky boží – lurdské, je umístěna křtitelnice a velikonoční svíce.

Všechna okna jsou barevně zdobena obrazy ze života svatých – dary místních rodin. Po obou dlouhých stranách jsou zdi zdobeny krásnými obrazy Křížové cesty.

Snad si někdo rád jen ve vzpomínkách připomene, jak dříve náš kostel vypadal a vzpomene na sousedy, se kterými seděl v jedné lavici.

Každé poledne a večer se zvonilo ručně k modlitbě, nebo když končí den – má končit i práce. Umíráček oznamoval odchod karelského na věčnost.

Dana Pavlišová

Karelský dnešek: Vychází 1 x měsíčně. Vydává Obec Karle, Karle 4, 568 02 Svitavy, IČO: 579564, Tel. 461 634 919, email: obec.karle@quick.cz. Povoleno Min. kultury ČR, reg. číslo MK ČR E 14112. Náklad 250 výtisků. Domácnostem bezplatně, volně 3 Kč. Podepsané příspěvky vyjadřují názory dopisovatelů a nemusí být vždy totožné s názory redakce. Neprošlo redakční jazykovou úpravou. Šéfredaktor: Pavla Cibulková. Redakční rada: Dana Pavlišová, Miloš Jadrný, Jaroslava Zandlerová, Ilona Bukáčková, Eva Janďourková. Grafická úprava: B. Kysílko, K PLUS. Tisk: Svitavská tiskárna, Tyrše a Fügnera 13, 568 02 Svitavy. Příští číslo vychází dne 30.9.2003.